

**ТОВ «ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ПОВОДЖЕННЯ З
НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ ТА ПРОМИСЛОВОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ**

**ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ В МЕЖАХ ВУЛИЦЬ РУСТАВІ,
ПРИКОРДОННИКА ЛАЗАРЕНКА, ГЕРОЇВ МАЙДАНУ, ТАРАСКОВА В М.
ЧЕРКАСИ**

**РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР СПРАВИ У ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ СЕО
14-05-14818-25**

ВИКОНАВЦІ:

**Директор ТОВ «Екологічний центр поводження з
небезпечними відходами та промислової технології»**

Володимир АБРАМЕНКО

Інженер-проектувальник

Ігор АБРАМЕНКО

Сертифікат серії АР № 011907

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	3
2. Характеристика поточного стану довкілля	6
3 Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.....	16
4 Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення	19
5 Зобов'язання у сфері охорони довкілля.....	20
6 Опис наслідків для довкілля	24
7 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	29
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).....	30
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	32
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	34
11. Резюме нетехнічного характеру інформації.....	35

ОБСЯГ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

ПЕРЕДУМОВИ

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку", який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це систематична та комплексна процедура оцінки наслідків політик, планів або програм та їх альтернатив з метою недопущення негативних екологічних наслідків реалізації цих рішень та гарантування дотримання принципів сталого розвитку.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпечності життєдіяльності людей та охорони їх здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування. Це системний інструмент оцінки, який підтримує та інформує про процес прийняття рішень.

СЕО включає визначення, опис та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку складається до затвердження документа державного планування та повинен містити, з урахуванням змісту і рівня деталізації документа державного планування, сучасних знань і методів оцінювання, інформацію згідно статті 11 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

Обсяг стратегічної екологічної оцінки.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) виконується в обсягах визначених статтею 11 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" та відповідно до "Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування", затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296.

В ході проведення СЕО будуть оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси», зокрема для таких компонентів довкілля: атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, стан фауни, флори, біорізноманіття, кліматичні фактори, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я.

Першим завданням СЕО є визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та ключових екологічних проблем, коло органів влади та зацікавлених сторін, які братимуть участь у консультаціях, зацікавлених сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до консультацій і участі у СЕО.

Детальний план території розробляється з метою виконання вимог статті 24 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а також:

- уточнення положень генерального плану, планувальної структури і функціонального призначення території;
- визначення містобудівних умов та обмежень для проектування об'єкта будівництва;
- визначення параметрів забудови та встановлення планувальних обмежень і умов використання території згідно з державними будівельними, санітарно-гігієнічними та екологічними нормами.

Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки

Відповідно до ст. 9 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" методологія проведення процедури складається з:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;

- 3) проведення громадського обговорення та консультацій;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

В рамках процедури СЕО, а саме визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було розроблено:

1. Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси» оприлюднена на офіційному веб-сайті Черкаської міської ради (<https://cherkasy-rada.gov.ua/advertisement/zayava-pro-vyznachennya-obsyagu-strategichnoyi-ekologichnoyi-ocinky-seo-proektu-2/>), опублікована у Єдиному реєстрі СЕО.

2. Оголошення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту, відповідно до вимог Закону України «Про СЕО», розміщено у громадських місцях.

3. Відповідно листа Управління охорони здоров'я Черкаської обласної державної адміністрації зауваження та пропозиції до Заяви відсутні.

Управління екології та природних ресурсів Черкаської обласної державної адміністрації встановило ряд пропозицій щодо структури і наповненості Звіту.

4. Протягом громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси» зауваження та пропозицій від громадськості не надходили.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 29.02.2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та

ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Відповідно до закону України про регулювання містобудівної діяльності, детальний план території є містобудівною документацією, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Проект «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси» виконано відповідно до Законів України: «Про Генеральну схему планування території України», «Про благоустрій населених пунктів», «Про землеустрій», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд», нормативно-правових актів та нормативно - методичних положень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово - комунального господарства.

Проектні рішення детального плану території прийняті з урахуванням чинного законодавства України в сфері містобудування, вимог державних будівельних норм і правил:

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про архітектурну діяльність»;
- Земельного кодексу України зі змінами;
- Водний кодекс України;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги»;
- ДСП № 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

Мета проекту:

- уточнення планувальної структури, функціонального призначення, параметрів забудови та організації території;
- формування принципів планувальної організації території;
- визначення всіх планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними нормами та санітарно-гігієнічними нормами;
- визначення параметрів забудови окремих земельних ділянок;
- визначення містобудівних умов та обмежень;
- забезпечення комплексності забудови території;
- визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності тощо.

При розробці Звіту з стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території були враховані документи:

- Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року (Закон України від 29.02.2019 № 2697-VIII);
- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням (розпорядження Кабміну від 30.03.2016 № 271-р, постанова Кабміну від 04.12.2019 № 1065);
- Директива № 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) 596/2009;
- Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди;
- Рамкова директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008р. "Про відходи»;
- Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року "Про захоронення відходів";
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (розпорядження

Кабміну від 08.11.17 № 820);

- Національний план управління відходами до 2033 року (розпорядження Кабміну від 27 грудня 2024 р. № 1353-р);

- Постанова Кабінету Міністрів України від 4.03.2004 р. № 265 «Програми поводження з твердими побутовими відходами».

У відповідності до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», детальний план території (ДПТ) - містобудівна документація, що визначає планувальну організацію та розвиток території.

Проектні рішення детального плану території базовані на:

- врахуванні технологічних процесів;
- врахуванні існуючого рельєфу місцевості;
- врахуванні існуючих планувальних обмежень;
- побажаннях та вимогам замовника, визначених у завданні на розробку ДПТ та які будуть враховані при подальшій розробці робочих проектів;
- взаємозв'язках планувальної структури проекту з планувальною структурою існуючої забудови та з рішеннями чинного генерального плану.

Детальним планом території розглядається можливість розміщення на вказаній території нових багатоквартирних будинків, об'єктів комерційного призначення, об'єктів захисту цивільного населення у надзвичайних ситуаціях та/або об'єктів подвійного призначення, влаштування рекреації та майданчиків для занять спортом і вихову домашніх тварин, оптимізації об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, враховуючи принципи інклюзії в усіх сферах життєдіяльності людини визначеного кварталу проектування.

Рішення Детального плану території означеного кварталу базуються на містобудівних, законодавчих та проектних матеріалах минулих років, а саме:

1. Геопросторові дані історико-архітектурного опорного плану міста Черкаси (2010 р.)
2. Геопросторові дані з поточної технічної документації з землеустрою м. Черкаси (2012 р.)
3. Інвентаризація земель державної та комунальної власності (2013 р.)
4. Інвентаризація земель приватної власності (2014 р.)
5. Містобудівна документація «Внесенні змін до генерального плану м. Черкаси (Актуалізація)», розроблена у 2015-2017 рр. та затверджена рішенням Черкаської міської ради №5-318 від 13.05.2021 р.
6. Архів топогеодезичних знімів М 1:500
7. Ортофотоплан М 1:1000 (2021 р.)
8. Стратегія розвитку міста Черкаси до 2032 року
9. Дані Держгеокадастру м. Черкаси

Детальний план території після затвердження включається до складу комплексного плану території або генерального плану міста та стають його невід'ємною частиною.

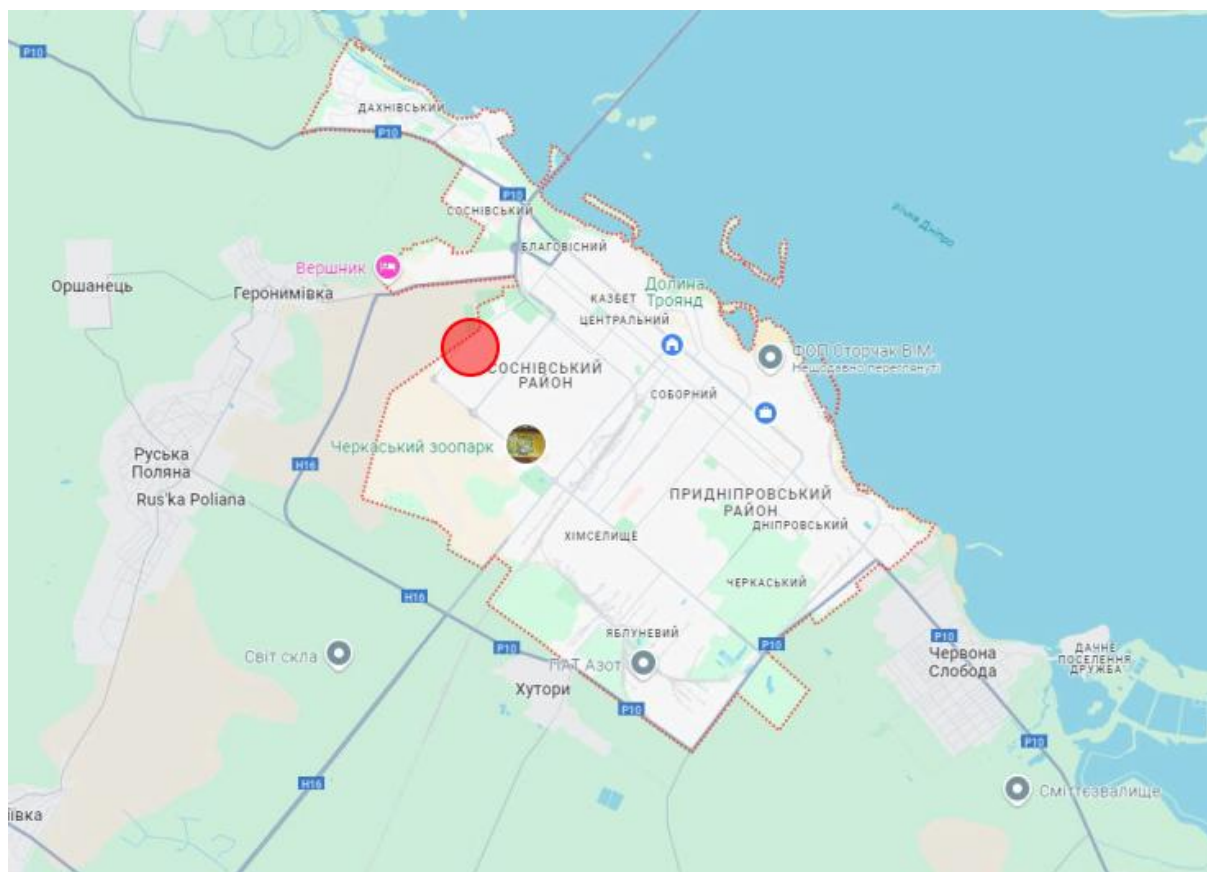
Зв'язок з іншими документами державного планування:

- 1) Внесення змін до Генерального плану міста Черкаси (Актуалізація);;
- 2) Стратегія розвитку міста Черкаси до 2032 року;
- 3) Стратегія розвитку Черкаської області на період 2021 – 2027 роки.
- 4) Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1 Загальна характеристика місцевості.

Територія розроблення ДПТ розташована в межах населеного пункту, в його південно-західній частині. Ділянка обмежена з півночі, північного сходу та сходу територією навчального центру ДСНС та ділянками автотранспортних установ (авторинок, автостоянка, гаражі). З півдня та північного заходу розташовані житлові квартали багатоповерхової забудови. З заходу – землі рекреаційного призначення, адміністративна межа міста та землі сільськогосподарського призначення Геронімівської сільської ради Руськополянської територіальної громади

Мережа загальнодержавних, регіональних та місцевих комунікацій і споруд інженерно-транспортної інфраструктури, розташованих за межами території детального планування, що впливає на розвиток даної території представлена автомобільним шляхом національного значення Н16 Золотоноша — Черкаси — Сміла — Умань, який поєднується з кварталом розроблення ДПТ рухом на північний схід вул. Руставі, та далі на північний захід вул. Одеською на відстані 2,18 км. На відстані 5,5 км автомобільними дорогами на південь розташований Черкаський аеропорт.

Автомобільні дороги, що межують з ділянкою розробки ДПТ, представлені вул. Руставі, Прикордонника Лазаренка, Тараскова та Героїв Майдану. По вул. Руставі існує рух громадського автомобільного та електротранспорту (автобуси та тролейбуси).

2.2 Кліматична характеристика місцевості

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, що визначають умови розсіювання шкідливих речовин в атмосфері міста приведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, що залежить від стратифікації атмосфери	200
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1

Середня температура зовнішнього повітря найжаркішого місяця року, Т °С	+ 21,3
Середня температура зовнішнього повітря найхолоднішого місяця року, Т °С	- 3,6
Середньорічна роза вітрів, %:	
Пн	13,1
ПнС	10,0
С	15,2
ПдС	7,2
Пд	13,2
ПдЗ	12,4
З	12,1
ПнЗ	16,8

Швидкість вітру (по середніх багаторічних даних), повторюваність перевищення якого 5 % складає 8 м/с. Середня швидкість вітру складає 3,4 м/с. Клімат в м. Черкаси помірно-континентальний, близький до помірно-холодного клімату, вологий. Зима м'яка, з частими відлигами. Літо тепле, в окремі роки спекотне. Протягом року переважають вітри північного напрямку. В холодний період року переважають вітри південного, в теплий період року північного напрямку. Середня річна кількість опадів 548 мм.

2.3. Ландшафт

На території кварталу з північного боку розташований сквер «Героїв Чорнобиля» (кадастровий номер 7110136700:05:026:0023), який відноситься до категорії земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.

Від скверу на південь з двох боків від нього розташовані дві ділянки зелених насаджень санітарно-охоронних зон від будівель КПТМ "Черкаситеплокомуненерго".

На північному заході розташована ділянка скверу «Брандмейстерський», частина з якого на даний момент має кадастровий номер 7110136700:05:026:0016 з призначенням для комерційного використання.

Всі ділянки з зеленими насадженнями не мають структурованого благоустрою.

2.4 Інженерно-геологічна характеристика місцевості

У відповідності до ДБН 2.2-12:2019 (розділ 12, таблиця 12.1 - Фактори інженерної будівельної оцінки території) здійснена інженерно-будівельна оцінка факторів на території.

Виходячи з аналізу території проектування та природних факторів, визначена одна категорія територій – сприятливі для будівництва.

Згідно з попередніми обстеженнями територія не підтоплюється дощовими, талими та ґрунтовими водами. На території проектування до початку будівництва додатково здійснити заходи з інженерної підготовки території – вертикальне планування та організацію відведення дощових і талих вод. Спеціальних заходів з інженерної підготовки території не потребується.

Механічний склад ґрунтів сприятливий для усіх видів капітального будівництва.

В геоморфологічному відношенні рельєф ділянки має ухил у південному напрямку, абсолютні відмітки поверхні землі коливаються в межах від 205,14 м до 205,01 м.

2.5 Характеристика матеріальних об'єктів, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину

Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в межах території проектування відсутні.

З метою захисту об'єктів культурної спадщини, археологічних пам'яток, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, необхідно дотримуватись вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини».

В разі виявлення знахідки археологічного або історичного характеру під час проведення будь-яких земляних робіт, виконавець робіт зобов'язаний припинити їх подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи. Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних

досліджень відповідної території (стаття 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

2.6 Загальна характеристика стану атмосферного повітря

За попередніми даними Головного управління статистики у Черкаській області в 2022 році викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становили 47,0 тис. т, що на 0,7 тис. т менше у порівнянні з 2021 роком.

За останні п'ять років спостерігається динаміка скорочення викидів забруднюючих речовин в повітряний басейн області від стаціонарних джерел (у 2018 році викиди в атмосферне повітря становили 57,9 тис. т, у 2022 – 47,0 тис. т). Значний вклад у забруднення атмосферного повітря вносять пересувні джерела. До найпоширеніших забруднюючих речовин, відносяться: азоту діоксид, оксид вуглецю, діоксид сірки та речовини у вигляді суспендованих твердих частинок. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Черкаського району надана в таблиці 2.2.

Табл. 2.2. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у регіоні по окремих населених пунктах, тис. т

	2000	2021	2022	2023
Всього по області	28,778	47,651	46,969	61,8
м. Черкаси	16,821	-	-	16,8

Обсяги викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) в цілому по області та в Черкаському районі, надана в таблиці 2.3.

Табл. 2.3 - Обсяги викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі по найпоширеніших речовинах(пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю), тис. т.

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення / зменшення викидів у 2023 р. проти 2022 р., тис.т зменшення викидів	Розподіл, обсягів викидів,%	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
	у 2023 р.	У % до 2022 р.			
Всього в т.ч.	61,8	131,5	14,8	100	-
Черкаський р-н	47,7	145,5	15,0	77,3	-

Інформація про вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі представлена таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Речовина	Клас небезпеки	Кількість міст, охоплених спостереженнями	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК	Максимальний вміст, мг/м ³	Максимально разові ГДК
Пил	3	1	0,1	0,15	0,5	0,5
Діоксид сірки	3	1	0,014	0,05	0,104	0,5
Оксид вуглецю	4	1	1,0	3	4,0	5
Діоксид азоту	3	1	0,03	0,04	0,24	0,2
Оксид азоту	3	1	0,02	0,06	0,12	0,4
Сірководень	2	1	0,002	-	0,007	0,008
Аміак	4	1	0,03	0,04	0,24	0,2
Формальдегід	2	1	0,006	0,003	0,073	0,035
Бензол	2	1	-	0,1	-	1,5

Враховуючи поточну ситуацію, прогнозується подальше забруднення атмосферного повітря у громаді від транспортних засобів, промислових підприємств, які мають застаріле обладнання і неоснащені газопилоочисними спорудами.

2.7 Водні ресурси та їх використання

2.7.1 Загальна характеристика

Основними джерелами водопостачання області є Кременчуцьке водосховище, річки Гнилий Тікич, Рось, Тясмин та підземні водозабори.

За даними звітності за формою № 2-ТП–водгосп (річна) загальний обсяг забраної води у 2023 році становив 148,7 млн м³. У порівнянні з 2022 роком (148,8 млн м³) забір води зменшився на 0,1 млн м³.

Зміни обсягів забору води у 2023 році відбулися за рахунок зменшення водозабору з поверхневих джерел на 1,5 млн м³ (у 2023 році 123,4 млн м³, у 2022 році 124,9 млн м³) та збільшення водозабору з підземних джерел на 1,4 млн м³ у порівнянні з 2022 роком (в 2023 році 25,3 млн м³, а в 2022 році 23,9 млн м³).

У 2023 році на різні потреби використано свіжої води в обсязі 118,4 млн м³, в тому числі: на виробничі потреби – 68,2 млн м³, питні та санітарно-гігієнічні потреби – 23,5 млн м³, зрошення – 26,6 млн м³.

2.7.2 Водокористування та водовідведення

У 2023 році в поверхневі водні об'єкти скинуто 69,9 млн м³ зворотних (стічних) вод, що на 1,15 млн м³ (1,7 %) менше в порівнянні з 2022 роком (68,75 млн м³).

Обсяги забору, використання та відведення води по басейнах річок Південного Бугу та р.Дніпро показані в табл.2.5.

Табл. 2.5 - Забір, використання та відведення води, млн м³

Назва водного об'єкту	Забрано води із природних водних об'єктів - всього	Використано води	Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	
			всього	з них забруднених зворотних вод
Басейн р.Дніпро	122,996	101,692	61,677	2,814
Басейн р.П.Буг	25,66	16,692	8,222	0,752
Всього по області	145,656	118,384	69,899	3,566

2.8 Загальна характеристика біорізноманіття

2.8.1 Загальна характеристика рослинного світу

Черкаська область розташована на східноєвропейській рівнині, в басейні середньої течії Дніпра. За фізико-географічними, кліматичними і ґрунтовими ознаками територія області належить до лісостепової природно-кліматичної зони і відноситься до малолісних регіонів України. Рельєф області – горбиста, пересічена ярами та балками, рівнина.

Черкаська область, маючи площу 20,9 тис. га, належить до малолісних регіонів України: загальна площа лісового фонду області – 338,6 тис. га, в тому числі вкритих лісом – 322,4 тис. га, тобто лісистість становить 15,4 %, при оптимальній лісистості – 16%. Розподіл земель лісгосподарського призначення представлений в таблиці 2.5.

Таблиці 2.5 – Землі лісгосподарського призначення

№ п/п	Показники	Одиниці виміри	Кількість
1	Загальна площа земель лісгосподарського призначення	тис. га	338,6
	У тому числі:		
2.1	державних лісгосподарських підприємств	тис. га	279,9
	Комунальних лісгосподарських підприємств	тис.га	58,7
2.2	Власників лісів		
	Не наданих у користування (землі запасу)		
3	Площа земель лісгосподарського призначення, що вкрита лісовою	тис.га	322,4

	рослинністю		
4	Лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі регіону)	%	15,4

Ліси на території області розташовані нерівномірно. Найбільше розповсюдження вони отримали в Черкаському (37,8%), Канівському (31,9%), Смілянському (25,8%), Чигиринському (23,2%), Корсунь-Шевченківському (21,6%) і Городищенському (19,1%) адміністративних районах. Найменший відсоток лісистості в Жашківському (2,5%), Драбівському (2,7%), Чорнобаївському (4,8%), Христинівському (6,5%) районах.

В Черкаській області нараховується 334 види судинних рослин (17% флори області), що знаходяться під загрозою зникнення. Серед них 89 видів занесених до Червоної книги України, 14 включені в додаток I Бернської Конвенції, 7 охороняються в Європі – Європейський Червоний список, 3 – у всесвітньому масштабі.

2.8.2 Загальна характеристика тваринного світу

Геопросторове положення Черкаської області в лісостеповій зоні зумовлює розмаїття видового складу широколистянолісових, північностепових, поширення наявних акліматизованих і синантропних видів. Це підтверджується наявністю на території Черкащини хребетних тварин 410-420 видів, з яких 66 видів ссавців, близько 280 видів птахів, 9 видів плазунів, 11 видів земноводних, 51 видів риб, 57 видів моллюсків.

З метою збереження біологічного різноманіття в регіоні охороняється 81 вид тварин, з них: 67 видів тварин занесені до Червоної книги України, в тому числі, 3 види входять до Європейського Червоного списку, 8 видів охороняється Бернською конвенцією, 10 видів Афро-євразійським договором по мігруючим видам (AEWA), 4 види Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни (CITES).

У разі незатвердження ДПТ територія проєктування залишиться без благоустрою території.

2.9 Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні

З метою збереження та відтворення типових та унікальних природних комплексів, біотичного і ландшафтного різноманіття, формування національної екомережі в області ведеться активна робота зі створення нових і розширенню меж існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Станом на 31.12.2022 природно-заповідний фонд області налічував 580 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею понад 82,9 тис. га (фактична площа становить 70,3 тис. га), з них: 23 – загальнодержавного та 557 – місцевого значення. Показник заповідності доведено до 3,4 %.

Перелік об'єктів ПЗФ.

Назва об'єкта ПЗФ	Площа, га	Адміністративне розміщення та місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Назва підприємства, організації, установи – землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Постанова, рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його площу, категорію тощо
Пам'ятка природи				
«Ландшафтне насадження дуба»	10,9	м. Черкаси, «Соснівка», колишній кв. 24 Дахнівського л-ва	КП "Дирекція парків"	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Пам'ятка природи «Ландшафтне насадження вікової сосни»	27	м. Черкаси, «Соснівка», колишній кв. 23 Дахнівського л-ва	КП "Дирекція парків"	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Пам'ятка	0,01	м. Черкаси, територія	Черкаська міська	ріш. обл. ради від

природи «Дерево ялини звичайної»		Черкаської міської СЕС	санітар-но- епідеміоло-гічна станція	03.07.02 № 2-8
«Совина ялина»	0,01	м. Черкаси, територія в/ч А 3640	в/ч А 3640	ріш. обл. ради від 03.07.02 № 2-8
«Колоніальне поселення сови вухатої»	0,01	м. Черкаси, територія ВАТ "Хімволокно"	ВАТ "Хімволокно"	ріш. обл. ради від 03.07.02 № 2-8
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва				
«Подих Дніпра»	0,4	м. Черкаси, мікрорайон "Митниця" по вул. Героїв Сталінграду (вздовж будинків № 38, 40 та 42)	Черкаська міська рада	Ріш. Обл. ради від 28.12.2010 № 3 - 11/VI, Ріш. Обл. ради від 12.03.2020 № 36-55/VII
Дружба	0,6443	м. Черкаси, по вул. Косовського (вздовж будинків № 97 та 99)	Черкаська міська рада	Ріш. Обл. ради від 28.12.2010 № 3 - 11/VI, Ріш. Обл. ради від 12.06.2020 № 36-55/VII
Соснівський	6,2906	м. Черкаси, мікрорайон "Соснівка", між вулицями Золотоніська, Мініна і Пожарського, Грузиненка, Цюлковського	Черкаська міська рада	Ріш. Обл. ради від 15.02.2011 № 4 - 13/VI Рішення Черкаської обласної ради від 16.09.2016 № 8-8/VII
Ботанічний сад ЧНУ ім.Б.Хмельниц ького	4,58	м. Черкаси, вул. Громова	Черкаський університет	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк обласної лікарні	20,6	м.Черкаси, "Сосновка"	Обласна лікарня	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк "Перемога"	23	м.Черкаси, вул. 30-річчя Перемоги/вул. Смілянська	Міський відділ культури	Ріш. ОВК від від 12.01.82 р. № 12 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк першої міської лікарні	13,1	м.Черкаси, "Соснівка"	Перша міська лікарня	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк ім. Б.Хмельниць- кого	1,6	м. Черкаси, вул. О. Дашкевича	ЧНУ ім.Б.Хмельницького	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367
Долина троянд	5,1019	м. Черкаси, вул.Гагаріна, навпроти меморіального комплексу „Пагорб слави”	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 21.12.07.р. № 14-19/V, від 21.08.12 № 17-5/VI Рішення Черкаської обласної ради від 16.09.2016 № 8-8/VII
Ботанічний сад ЧНУ ім.Б.Хмельниц ького	4,58	м. Черкаси, вул. Громова	Черкаський університет	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк обласної лікарні	20,6	м.Черкаси, "Сосновка"	Обласна лікарня	Ріш. ОВК від 27.06.72 р. № 367 Ріш. ОВК від 21.11.84 р. № 354
Парк Хіміків	10,8	м. Черкаси. Займає квартал між вулицями Чіковані, Р.Люксембург, Енгельса та проспектом Хіміків	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 21.12.07.р. № 14-19/V Рішення Черкаської обласної ради від 16.09.2016 № 8-8/VII
Юність	0,9216	м. Черкаси	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.01.09 № 25-3/V Рішення Черкаської обласної ради від 16.09.2016 № 8-8/VII
Сквер Обласної ради	0,8	м. Черкаси	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.01.09 № 25-3/V

Надія	1,9048	м. Черкаси, по вулиці 30 років Перемоги біля пологового будинку № 2	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.06.10 р. № 34-9/V, Ріш. Обл. ради від 12.03.2020 № 36-55/VII
Пам'ять (Сквер Пам'яті)	1,4	м. Черкаси, мікрорайон «Дахнівський», на розі вулиць Канівська - Карбишева	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.06.10 р. № 34-9/V, рішення обл ради від 23.04.2021 3 6-35/VIII
Імені Сержанта Смірнова	0,91	м. Черкаси, мікрорайон «Митниця», на розі вулиць Сержанта Смірнова- Гагаріна	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.06.10 р. № 34-9/V, Ріш. Обл. ради від 25.10.2019 № 32-41/VII
Дніпровський	0,97	м. Черкаси, мікрорайон «Митниця», по вулиці Г.Сталінграду, будинки №№ 16-18	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.06.10 р. № 34-9/V
Спортивний	16,3	м. Черкаси, в районі вул. Ярослава Галана	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 27.11.2014 № 35-6/VI, Ріш. Обл. ради від 12.03.2020 № 36-55/VII
Зелений гай	3,4815	м. Черкаси, в районі вул. Дахнівська та вул. Курортна	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 27.11.2014 № 35-6/VI, Ріш. Обл. ради від 12.06.2020 № 37-41/VII
Водограй	0,29	м. Черкаси, на розі вул. Гетьмана Сагайдачного та вул. М. Залізняка	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 27.11.2014 № 35-6/VI
Козацький	0,3	м. Черкаси, мікрорайон «Митниця», між будинком № 7 по вулиці Козацькій та будинком №12/2 по вулиці Г.Сталінграду	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Ріш. Обл. ради від 23.06.10 р. № 34-9/V, Ріш. Обл. ради від 12.06.2020 № 37-41/VII
Сквер Героїв Прикордонників (стара назва - Сквер на площі 700-річчя міста)	0,57	м. Черкаси в районі бульв. Шевченка та вул. Добровольського	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Рішення Черкаської обласної ради від 25.06.2015 № 41-9/VI; Ріш. обл. ради від 03.03.2023 № 17-45/VIII
Героїв Чорнобіля	0,3	м. Черкаси, вул.Ярославська	Черкаська міська рада, КП "Дирекція парків"	Рішення Черкаської обласної ради від 16.12.2016 № 10-10/VII
Сонячний	0,54	м. Черкаси, вул. Академіка Корольова, біля будинків №24 та № 32	КП "Черкасиінвестбуд"	Рішення Черкаської обласної ради від 03.02.2017 № 12-9/VII

2.10 Земельні ресурси та ґрунти

2.10.1 Структура та стан земель

Із загальної площі Черкаської області (2 091,6 тис. га) сільськогосподарські землі складають 1 486,88 тис. га, в тому числі сільськогосподарські угіддя 1 450,82 тис. га, з них: рілля – 1 271,86 тис. га, перелоги – 8,47 тис. га, багаторічні насадження – 27,34 тис. га, сіножаті – 64,75 тис. га, пасовища – 78,40 тис. га.

Ґрунти Черкаської області вважаються найбільш продуктивними в Україні, однак за деякими агрохімічними параметрами вони поступають ґрунтам східних і південних областей. Порівняно менший вміст елементів живлення гумусу та підвищена кислотність компенсуються більш сприятливими кліматичними умовами, особливо в період вегетації сільськогосподарських культур. У ґрунтового покриві області переважають чорноземи типові та чорноземи сильно реградовані, які займають 53,7%. Темно-сірі опідзолені і реградовані ґрунти та чорноземи опідзолені і слабо реградовані займають 28,9%, а світло-сірі і сірі опідзолені ґрунти – 7,3%.

Сучасний стан використання земельних ресурсів області не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафту.

Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму, і протягом років залишилась майже незмінною. Так, у складі сільськогосподарських угідь області зосереджено 520,7 тис. га або 40 % особливо цінних земель, в тому числі рілля – 514,6 тис. га (43,8 %) від обстеженої площі. Нераціональна система землекористування призвела до тяжких екологічних наслідків, а саме: наявності таких проявів деградації земель як ерозія, техногенне забруднення, вторинне осолонцювання, підтоплення та зсуви ґрунтів.

Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні.

2.11 Надра

Згідно інформації, зазначеній у Стратегії розвитку Черкаської області на період 2021 - 2027 роки, на території Черкаської області налічується 270 родовищ з 15 видів різних корисних копалин, з яких 91 родовище розробляється. Мінерально-сировинна база на 67,3% складається із сировини для виробництва будівельних матеріалів, на 18,7% – з прісних та мінеральних підземних вод, на 11,7% – з паливно-енергетичних корисних копалин (вугілля, торф), на 1,5% – з гірничорудних корисних копалин, по 0,4% – з нерудних корисних копалин для металургії та гірничохімічних корисних копалин.

Черкаська область в геоструктурному відношенні розташована в межах області тріщинних вод Українського щита та Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. Основні водоносні горизонти підземних питних і технічних вод приурочені до четвертинних, алювіальних та алювіально- флювіогляціальних відкладів середнього відділу четвертинної системи, представлених пісками, крейдяних відкладів, представлених піщано- гравійними відкладами, відкладів тріщинуватої зони кристалічних порід докембрію, представлених мігматитами, гранітами.

За хімічним складом води гідрокарбонатні кальцієво-магнієві.

За даними Держгеонадра видобуток питних і технічних підземних вод за 2022 рік по області становив 28,411 тис. м³/добу, використання – 28,377 тис. м³/добу, (в т. ч. на господарсько-питні потреби – 14,547 тис. м³/добу; виробничо-технічні – 13,293 тис. м³/добу; розлив – 0,537 тис. м³/добу). Скид без використання склав – 0,064 тис. м³/добу.

Основним водним об'єктом на території Черкаської області є Кременчуцьке водосховище з довжиною берегової лінії (у межах області) 543,7 км. Береги, що піддаються розмиву, мають загальну довжину 117,5 км. Серед них ерозійні береги (ті, що зазнають руйнування під впливом течії) загальна довжина 39,7 км, знаходяться у верховій частині водосховища.

Найбільшого розмиву зазнають ділянки обох берегів в межах Канівського і Черкаського районів: нижче с. Пекарі, навпроти острова Просеред, в районі гирла р. Рось; а також біля притоки "Стара Рось", поблизу с. Прохорівка і гирла протоки Оріхівка; поблизу колишньої пристані "Тубільці".

Загальна площа земель, втрачених у 2022 році внаслідок переформування берегів Кременчуцького водосховища в межах області, становила 1,36 га. За даними спостережень за 2022 рік площі підтоплених земель змінювались упродовж року у межах від 84 га до 275 га.

2.12 Структура утворення та накопичення відходів

За даними Головного управління статистики у Черкаській області у 2023 році в області утворилось 1525,274 тис. т відходів I – IV класів небезпеки, з них: 1463,245 тис. т від економічної діяльності підприємств і організацій та 62,029 тис. т відходів від домогосподарств.

На кінець звітного року на підприємствах області тимчасово зберігається 234,955 тис. т відходів I-IV класів небезпеки.

У разі не затвердження ДДП зміна динаміки утворення та управління відходами не прогнозується.

2.13 Стан здоров'я населення м. Черкаси

За даними Комунального закладу "Черкаський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики" у зв'язку із відміною відповідно до наказів Міністерства охорони здоров'я України первинної облікової документації стосовно обліку захворюваності населення інформація щодо рівня захворюваності населення Черкаської області офіційно відсутня.

Здоров'я населення є однією з основних умов соціального благополуччя й успішного економічного зростання, збільшення тривалості активного життя, поліпшення демографічної ситуації. На сьогодні доведено, що незадовільний стан довкілля, забруднення хімічними, фізичними та біологічними агентами повітря, ґрунту і води, дія інших негативних факторів навколишнього середовища на організм людини є причинами зростання захворюваності.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце. Забруднене повітря є причиною кожного третього інсульту, раку легень та захворювань серця, повідомляє ВООЗ. Питна вода та її якість істотно впливають на всі фізіологічні та біохімічні процеси, що відбуваються в організмі людини, на стан її здоров'я. Ґрунт також має важливе санітарно-гігієнічне та медичне значення, його хімічний склад і наявність у ньому мікроорганізмів значною мірою впливають на стан здоров'я населення. Ґрунт є середовищем життя багатьох хвороботворних мікроорганізмів і вірусів. На здоров'я людей негативно впливають ґрунти, штучно забруднені шкідливими сполуками. Вкрай небезпечними для організму людини є елементи важких металів.

Серед чинників, що впливають на захворюваність та здоров'я населення, виділяються наступні:

- соціально-економічні (рівень соціальної інфраструктури, умови праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо);
- генетичні;
- стан навколишнього середовища (що обумовлюється як природними так і антропогенними факторами);
- відсутність повноцінної системи охорони здоров'я.

Структура поширеності захворювань серед дорослого населення Черкаської області

№ в рейтингу	Класи захворювань
1	Хвороби системи кровообіг
2	Хвороби органів дихання
3	Хвороби органів травлення
4	Хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин

2.14 Прогнозні зміни поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено

При відсутності реалізації планувальних рішень - не буде досягнуто визначені цілі, що може призвести до здійснення хаотичного неупорядкованого та безгосподарського використання території населеного пункту, що, у свою чергу, може бути підставою для виникнення додаткових джерел захворюваності, нерегульованого виникнення джерел забруднення та викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря, відсутності упорядкованої системи поводження з відходами.

Визначення ймовірності зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності здійснювалось методом аналізу зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища протягом останніх років.

Виходячи з вищевикладеного, аналізуючи динаміку та тенденцію забруднення компонентів навколишнього середовища, можна зробити висновок, що без провадження планованої діяльності показники забрудненості довкілля швидше за все залишаться на рівні даних, наведених у даному розділі Звіту.

Суттєвих змін стану атмосферного повітря без здійснення планованої діяльності не відбуватиметься. Погіршення радіаційного фону за базовим сценарієм не прогнозується.

Гідрохімічний стан поверхневих вод значних змін не зазнає.

У випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено, цілі пов'язані з підвищенням ефективності використання території, досягнуті не будуть.

У випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено, показники стану здоров'я населення та рівні захворюваності залишаться без змін.

У разі незатвердження детального плану території та відповідно – відмови від реалізації проектних рішень містобудівної документації, ускладниться процес збільшення надходжень до місцевого державного бюджету, економічного розвитку території.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Черкаська міська територіальна громада утворена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року в Черкаському районі Черкаської області. До складу громади ввійшла Черкаська міська рада, що об'єднувала два населених пункти, які і стали членами громади: місто Черкаси та селище Оршанець. КАТОТТГ (кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад): UA71080490000022110. У зоні економічного впливу м.Черкаси, як обласного та районного центру, на території 6878,0 км² розташовано 26 територіальних громад в 4 районах, де мешкає понад 597,0 тис. осіб.

Громада Черкас межує на півночі та північному заході з Будищенською громадою, на півночі із Золотоніською громадою Золотоніського району. На півночі, північному сході, сході, південному сході, півдні та південному заході її оточує Червонослобідська громада. На південному заході громада має кордон зі Степанківською громадою та на південному заході, заході та північному заході з Руськополянською громадою.

Серед обласних центрів України за чисельністю населення станом на 2021 рік Черкаси посідали 15 місце. На початок 2021 р. чисельність наявного населення в Черкасах становила 273533 осіб, а вже на початок 2022 – 269 836 осіб. Також у Черкасах на обліку в департаменті соціальної політики Черкаської міськради перебувають 26 762 внутрішньо переміщених осіб, а з 24 лютого 2022 року станом на 26.08.2024 загальна кількість виданих довідок ВПО у Черкасах становить 31 042.

Черкаси характеризуються розвиненою транспортною інфраструктурою:

- ☐ протяжність міських доріг із твердим покриттям становить 270,1 км;
- ☐ понад 70% населення міста користується послугами громадського транспорту.

Загальна кількість маршрутів автобусного громадського транспорту – 22. Загальна протяжність існуючої транспортної автобусної мережі складає 358,5 км по осі вулиць у межах міста. Кількість зупинок громадського автотранспорту – 395;

- ☐ тролейбусний транспорт забезпечує близько третини пасажироперевезень. Існуюча протяжність тролейбусних маршрутів складає 127,7 км по осі вулиць. Кількість маршрутів тролейбусного руху – 15;

- ☐ через місто проходить національна автомобільна дорога Н-16 Золотоноша – Черкаси – Сміла – Умань, яка забезпечує головні транспортні зв'язки міста із зовнішньою автомобільною мережею України. П'ять міських автовокзалів обслуговують пасажирів як внутрішньодержавного, так і міжнародного сполучення;

- ☐ містом проходить залізниця, що зв'язує дві швидкісні магістралі — Київ-Харків та Київ-Дніпро. Залізниця проходить дамбою та мостом через Кременчуцьке водосховище, що є стратегічним об'єктом державного значення. Пасажирським терміналом міста є залізнична станція «Черкаси» з пропускною потужністю 3 тис. осіб на добу.

Відповідно до містобудівної документації генерального плану міста Черкаси, ділянка є частиною території житлової та громадської забудови мікрорайону, на якій розташовані багатоквартирні багатоповерхові житлові будинки, громадські заклади, комунальні території, зелені насадження та вулично-дорожня мережа.

Згідно з містобудівною документацією план зонування території міста Черкаси (станом на 2014 рік), на ділянку ДПТ поширюються функціональні зони:

- ☐ Г-1 – ділова зона міста;

- ☐ Г-1п – перспективна ділова зона міста;
- ☐ Г-2 – навчальна зона міста;
- ☐ Г-5 – торгівельна зона;
- ☐ Ж-4 – зона змішаної багатоповерхової та громадської забудови;
- ☐ Р-3п – перспективна рекреаційна зона озелених територій загального користування;
- ☐ Р-4п – перспективна рекреаційна зона дач та колективних садів.

В даній роботі розглядається можливість впорядкування земельних ділянок кварталу відповідно до Державного земельного кадастру, розміщення нових об'єктів відповідно до містобудівних потреб землекористувачів та потенційних інвесторів.

Ділянка розроблення детального плану території являє собою неправильний п'ятикутник та видовжена з північного заходу на південний схід. Загальна площа в межах ДПТ становить 19 га.

На момент розроблення ДПТ ділянка проектування представлена:

1. двома ділянками багатоповерхової житлової забудови:
 - ☐ з північно-західної сторони) 10-ти поверховими панельними будинками, зведеними в 1970-ті роки (8 будинків, загальна кількість під'їздів – 34.)
 - ☐ з південно-східної сторони 10-ти поверховими панельними будинками, зведеними в 1970-ті роки (11 будинків, загальна кількість під'їздів – 22) та п'ятиповерховий цегляний житловий будинок на 3 під'їзди. Перші поверхи частини 9-ти поверхових будинків зайняті комерційними закладами. Також на ділянці розташовані три багатоповерхові житлові будинки, зведені у 2020 р.
2. Центральна частина ділянки з півночі представлена будівлею абонентського відділу КПТМ "Черкаситеплокомуненерго".
3. З південного боку на ділянці розташована автостоянка.
4. Центральну частину кварталу займає об'єкт незавершеного будівництва «Загальноосвітня школа»
5. Центральна частина ділянки з півдня представлена культовою спорудою – каплицею Парафії Преподобного Іларіона Великого та землями комунальної власності для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій

Аналіз впливу ДДП на атмосферне повітря

1. Етап підготовчих та будівельних робіт проєктних будівель, споруд та об'єктів різного профілю та призначення.

Усі джерела викидів шкідливих речовин в період підготовчих та будівельних робіт відносяться до неорганізованих, що утворюються під час переміщення ґрунтів та пильних будівельних матеріалів спецтехнікою (екскаватор, бульдозер та ін.), викид вихлопних газів під час роботи двигунів автотранспорту та будівельної спецтехніки, викид шкідливих газів під час зварки металевих поверхонь та пластикових труб тощо. Крім того, практично всі види таких робіт мають газові викиди для яких характерні мінливість за місцем виконання та циклічність, тому джерела забруднення атмосфери є нестаціонарними. Виконання земляних робіт обумовлює виділення в повітря пилу ґрунту – речовин у вигляді суспендованих твердих речовин недиференційованих по складу; робота технологічних механізмів супроводжується виділенням вихлопних газів, які складаються з забруднюючих речовин – сполук азоту, вуглецю, сірки та ін. та парникових газів (метан, діазот оксиду, діоксид вуглецю); при проведенні зварювальних робіт в повітря викидається зварювальні аерозолі, що складаються із з'єднань заліза, марганцю, вуглецю, азоту, фтору і ін. (якісний і кількісний склади викидів ЗР прийняті згідно з «Збірником показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовини в атмосферне повітря різними виробництвами»).

Дані викиди забруднюючих речовин є незначні, і не будуть вносити суттєвого внеску в стан забруднення атмосфери та негативно впливати на стан атмосферного середовища. Під час виконання будівельних робіт рекомендовано виконувати заходи, щодо сприяння зменшення викидів забруднюючих речовин (зволоження ділянок пиління – виконання земляних робіт, регулювання двигунів авто та спецтехніки із метою зниження виділення шкідливих вихлопних

газів та ін.).

2. Етап функціонування проєктних будівель і споруд.

При функціонуванні проєктних споруд, будівель, територій є ряд етапів, які спричиняють емісії ЗР. Основними джерелами забруднення атмосферного повітря при функціонуванні об'єкта проєктованої діяльності є технологічне обладнання.

На даній стадії проєктування навести кількісні показники викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є не можливим та буде описано і оцінено детально на подальших стадіях проєктування.

Аналіз впливу ДДП на водні ресурси

Під'єднання нової забудови виконується до існуючих мереж водопостачання та водовідведення (господарсько-побутової та дощової каналізації). Для максимального використання земельної ділянки планується перенесення однієї з гілок водопроводу по перепідключення існуючих об'єктів.

Аналіз впливу ДДП на земельні ресурси, ґрунти

Внаслідок реалізації рішень проєкту документа державного планування не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози не передбачається.

Під час здійснення планованої діяльності передбачається незначний та тимчасовий вплив на ґрунт, а саме його ущільнення та переміщення, на стадії проведення підготовчих та будівельних робіт за рахунок впливу від техніки, що використовується для монтажних, підйомально-транспортних та землекопальних робіт. При цьому необхідно взяти природоохоронних заходів, направлених на збереження родючого шару ґрунту та його раціональне використання в подальшому (для озеленення і т. ін.).

До рішень детального плану, які позитивно впливатимуть на стан ґрунтів слід віднести благоустрій та озеленення території, превентивні інженерно-технічні заходи.

На території проєктування передбачені заходи із інженерної підготовки включає в себе:

- вертикальне планування території;
- організація відведення дощових і талих вод.

Вертикальне планування території слід виконувати з урахуванням таких основних вимог:

- збереження існуючого ландшафту;
- збереження ґрунтів і деревних насаджень;
- відведення поверхневих вод зі швидкостями, які виключають ерозію ґрунтів;
- мінімальний обсяг земляних робіт;
- збереження та використання ґрунтового шару для подальшого використання при проведенні благоустрою.

Комплексний благоустрій території здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій».

Під час проєктування благоустрою території треба дотримуватися протипожежних, санітарно-гігієнічних, конструктивних, технологічних вимог, спрямованих на створення сприятливого для людини довкілля, збереження і охорону навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя.

В межах земельних ділянок детального планування не зайнятих будівництвом та в місцях прокладання інженерних мереж пропонується влаштувати газон. Біля вхідної зони в адміністративно-побутовий корпус влаштувати квітники та композиції з декоративних дерев та кущів.

Під час проєктування, будівництва обов'язково передбачити створення безбар'єрного середовища для маломобільних груп населення згідно з ДБН В.2.2-40:2018 "Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення".

Покриття пішохідних доріжок виконати з ФЕМ. Для озеленення території, необхідно застосувати місцеві види трав'яних рослин з урахуванням їх декоративних властивостей та ті, які

не визивають алергічних реакцій у людей ..

Аналіз впливу ДДП на клімат

Згідно зі спостереженнями Всесвітньої метеорологічної організації (ВМО), середня глобальна температура на Землі вже зросла на 0,95°C з 1880 року. Середня швидкість підвищення глобальної температури до 1970 р. складала 0,05°C/10 років. В останні десятиліття вона подвоїлась. У цей час спостерігається значна зміна одного з основних глобальних кліматоутворюючих факторів - складу атмосферного повітря, відбулося збільшення у містах вуглекислого газу на 25-30 %, метану - вдвічі, окису азоту - на 10 % та інших домішок, які утворюють парниковий ефект.

Реалізація рішень детального плану не передбачає створення додаткових потужних джерел негативного впливу на клімат.

Аналіз впливу ДДП на природоохоронні території та об'єкти історико-культурної спадщини

Ймовірний негативний вплив на природоохоронні території та об'єкти історико-культурної спадщини при реалізації проекту не передбачається.

Аналіз впливу ДДП на флору та фауну

Будь-яких значних і незворотних змін в екосистемах території проектування в результаті будівництва та експлуатації проектних об'єктів не прогнозується.

При реалізації рішень ДПТ необхідно враховувати ч. 1,2 ст. 27 ЗУ «Про рослинний світ» відповідно до якої підприємства, установи, організації та громадяни, діяльність яких пов'язана з розміщенням, проектуванням, реконструкцією, забудовою підприємств, споруд та інших об'єктів, а також введенням їх в експлуатацію, повинні передбачати і здійснювати заходи щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу. Тобто, при будівництві об'єктів необхідно буде провести попереднє обстеження території для визначення найбільш цінних ділянок рослинності та, по можливості, забезпечити їх збереження. Будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів і застосування технологій, що викликають порушення стану та умов місцезростання об'єктів рослинного світу, засмічення, а також забруднення хімічними та іншими токсичними речовинами територій, зайнятих ними, забороняється.

Аналіз впливу ДДП на соціально-економічні умови та стан здоров'я населення

Планова діяльність при дотриманні вимог природоохоронного та санітарного законодавства України, не буде мати негативного впливу на здоров'я населення прилеглих населених пунктів. Вплив проектних рішень на економічне середовище можна оцінити як позитивний, оскільки проектом передбачається розвиток виробничих територій та об'єктів, за рахунок яких будуть створюватися нові робочі місця і підвищуватись трудова зайнятість населення.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Під час проведення СЕО визначено екологічні проблеми, у тому числі ризиків впливу на стан здоров'я населення, які стосуються проекту документа державного планування, узагальнені результати якого наведені в таблиці 4.1.

Екологічні проблеми, у тому числі ризиків впливу на стан здоров'я населення

№ п/п	Екологічна проблема
1	Антропогенний вплив на якість атмосферного повітря шляхом викидів забруднюючих речовин в, в т.ч. парникових газів проектними стаціонарними та пересувними джерелами забруднення.
2	Збільшення обсягів утворення відходів

3	Збільшення обсягів водоспоживання та водовідведення
---	---

Комплексний аналіз реалізованих і потенційно можливих, позитивних і негативних особливостей території (SWOT-аналіз), наведений у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 - SWOT-аналіз реалізованих і потенційно можливих, позитивних і негативних особливостей

Сильні сторони	Слабкі сторони
Громада має комфортний клімат для життя населення та інші ресурси для формування комфортних та якісних умов життя;	Забруднення атмосферного повітря
Спрямованість влади на вирішення екологічних питань в громаді та розвитку нових напрямів розвитку	Утворення відходів
Досвід розроблення та реалізації природоохоронних заходів	Додаткове водоспоживання
Можливості	Загрози
Ефективна функціонально-планувальна організація території	Військова агресія з боку росії
Комплексна організація в сфері поводження з відходами.	Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання;
Благоустрій території	Виникнення аварійних ситуацій

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

В процесі стратегічної екологічної оцінки проекту «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси», було розглянуто регіональні і місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проектування. Результати аналізу відображені нижче у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 - Цілі державної політики та їх відображення в проекті

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами розвитку	Відповідність рішень даного проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
ОСНОВНІ ЗАСАДИ (СТРАТЕГІЯ) ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ (ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 28.02.2019 № 2697-VIII) НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ З ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 21.04.2021 № 443-Р);	
Стабілізація екологічної ситуації шляхом закріплення змін у системі державного управління, удосконалення систем екологічного обліку та контролю, впровадження фінансово-економічних механізмів стимулювання екологічно	поширення екологічних знань, а також підвищення екологічної свідомості суспільства, інформатизація сфери охорони навколишнього природного середовища та природокористування усіх рівнів

орієнтованих структурних перетворень в економіці,	
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН ДІЙ ЩОДО БОРОТЬБИ ЗДЕГРАДАЦІЄЮ ЗЕМЕЛЬ ТА ОПУСТЕЛЮВАННЯМ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 30.03.2016 № 271-Р, ПОСТАНОВА КАБМІНУ ВІД 04.12.2019 № 1065)	
Удосконалення державної системи моніторингу довкілля, у тому числі земель (включаючи великомасштабні ґрунтові обстеження та агрохімпаспортизацію), лісів і вод, удосконалення функціонування державних земельного, лісового та водного кадастрів, забезпечення землеустрою в частині розроблення відповідної документації в галузі охорони земель та здійснення передбачених нею заходів, а також лісовпорядкування;	Раціональне використання природних ресурсів, боротьби з деградацією земель та опустелюванням
ДИРЕКТИВА № 2008/50/ЄС ПРО ЯКІСТЬ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ТА ЧИСТІШЕ ПОВІТРЯ ДЛЯ ЄВРОПИ ДИРЕКТИВА № 2010/75/ЄС ПРО ПРОМИСЛОВІ ВИКИДИ	
З метою захисту здоров'я людини та навколишнього природного середовища в цілому, особливо важливо боротися з викидами забруднюючих речовин у їх джерелах, а також визначити і впровадити найбільш ефективні заходи зі зменшення викидів на місцевому, національному рівнях та рівні Співтовариства. Отже, потрібно уникати, попереджати чи зменшувати викиди шкідливих речовин в повітря, а також встановити відповідні цілі щодо якості атмосферного повітря, беручи до уваги відповідні стандарти Всесвітньої Організації Охорони здоров'я, настанови та програми.	Розробка заходів щодо зниження рівня викидів забруднюючих речовин двигунами транспортних засобів
ДИРЕКТИВА № 98/83/ЄС ПРО ЯКІСТЬ ВОДИ, ПРИЗНАЧЕНОЇ ДЛЯ СПОЖИВАННЯ ЛЮДИНОЮ, ЗІ ЗМІНАМИ І ДОПОВНЕННЯМИ, ВНЕСЕНИМИ РЕГЛАМЕНТОМ (ЄС) № 1882/2003 І РЕГЛАМЕНТОМ (ЄС) 596/2009	
покращення забезпечення населення району питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання; реконструкція та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в районі; відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання.	передбачені заходи щодо попередження забруднення джерел питного водопостачання, забезпечення їх відповідності санітарно-епідеміологічним вимогам
РАМКОВА ДИРЕКТИВА № 2008/98/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 19 ЛИСТОПАДА 2008Р. "ПРО ВІДХОДИ» ДИРЕКТИВА РАДИ № 1999/31/ЄС ВІД 26 КВІТНЯ 1999 РОКУ "ПРО ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ"	

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ ДО 2030 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 08.11.17 № 820)	
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЛАН УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ДО 2030 РОКУ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБМІНУ ВІД 20.05.19 № 117-Р)	
ПРОГРАМИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ» (ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 4.03.2004 Р. № 265)	
Створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини	поетапне впровадження роздільного збирання побутових відходів із наступним використанням частини їх компонентів, як вторинної сировини.
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ УКРАЇНИ ДО 2035 РОКУ ТА ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ У 2022 - 2024 РОКАХ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 29.12.2021 № 1777-Р).	
Забезпечення ефективного управління лісами на основі забезпечення сталого ведення лісового господарства, збереження біорізноманіття в лісах, адаптованого до кліматичних змін лісового господарства, популяризація професії лісівника у суспільстві, забезпечення фінансової стабільності лісової галузі та створення сприятливих умов для активізації розвитку деревообробної та суміжних галузей економіки	Визначення стратегічних цілей та показників для розв'язання екологічних, економічних та соціальних проблем лісового господарства та створення умов для його сталого розвитку з урахуванням географічних та інших особливостей
ДИРЕКТИВА № 2003/4/ЄС ПРО ДОСТУП ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	
Загальні вимоги щодо доступу до публічної інформації за запитами, а також щодо розповсюдження публічної інформації.	Вся інформація щодо екологічних питань виконання Детального плану, знаходить у вільному доступу
ПЛАН ЗАХОДІВ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ	
ДИРЕКТИВА 2003/87/ЄС ЩОДО ЗАСНУВАННЯ СХЕМИ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ ВИКИДІВ В АТМОСФЕРУ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, ТОРГУЮЧИ В МЕЖАХ СПІВТОВАРИСТВА ТА ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДИРЕКТИВИ РАДИ 96/61/ЄС	
Умови і зміст дозволу на викиди парникових газів	проект ДДП містить інформацію щодо впливу діяльності на кліматичні характеристики району
РАМКОВА ДИРЕКТИВА № 2008/98/ЄС ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ВІД 19 ЛИСТОПАДА 2008Р. "ПРО ВІДХОДИ ТА СКАСУВАННЯ ДЕЯКИХ ДИРЕКТИВ"; ДИРЕКТИВА РАДИ № 1999/31/ЄС ВІД 26 КВІТНЯ 1999 РОКУ "ПРО ЗАХОРОНЕННЯ ВІДХОДІВ";	
запобігання утворення відходів (у т.ч. про зменшення вмісту шкідливих речовин у відходах) та введення розширеної відповідальності виробника; • плани управління відходами та програми запобігання утворенню відходів.	включені питання щодо поводження з відходами, які утворюватимуться в процесі діяльності
КОНВЕНЦІЯ ПРО БІОЛОГІЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ, ПІДПИСАНУ ВІД ІМЕНІ УКРАЇНИ 11 ЧЕРВНЯ 1992 РОКУ У М. РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО (БРАЗИЛІЯ) І (РАТИФІКОВАНО ВЕРХОВНОЮРАДОЮ УКРАЇНИ 29 ЛИСТОПАДА 1994	
основною вимогою щодо збереження	проект ДДП містить заходи щодо збереження

біологічного різноманіття є збереження in-situ екосистем і природних місць мешкання, підтримка і відновлення життєздатних популяцій видів у їх природних умовах, відзначаючи далі, що прийняття заходів ex-situ,	рослинного і тваринного світу
ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СИСТЕМУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»	
визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади функціонування системи громадського здоров'я в Україні з метою зміцнення здоров'я населення, запобігання хворобам, покращення якості та збільшення тривалості життя, регулює суспільні відносини у сфері громадського здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення, визначає відповідні права і обов'язки державних органів та органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб у цій сфері, встановлює правові та організаційні засади здійснення державного нагляду (контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити ризик для санітарно-епідемічного благополуччя населення.	проект ДДП містить заходи щодо запобігання впливу проєктних рішень на здоров'я населення прилеглої території

АНАЛІЗ ВПЛИВУ РІШЕНЬ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЙ НА КЛІМАТ

Відповідно до рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 № 26/1.4-11.3-5650 «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» проведено аналіз впливу рішень ДПТ на клімат.

Аналіз впливу на клімат внаслідок виконання ДДП

Розгляд компонента	Специфіка
Питання впливу на клімат внаслідок виконання ДДП	Негативні наслідки, що збільшують вплив на клімат, а саме – збільшують викиди та зменшують поглинання ПГ – тимчасові на етапі будівельних робіт. Позитивні наслідки, що зменшують викиди та збільшують поглинання ПГ: Збільшення поглинання ПГ – за рахунок комплексного озеленення території проєктуемого об'єкту
Додаткові джерела інформації, що мають бути розглянуті для належної оцінки впливу на клімат	Для проведення стратегічної екологічної оцінки було використано дані земельного кадастру, дані статистичних звітностей щодо використаних видів енергії для забезпечення енергопостачання населеного пункту та дані щодо викидів в атмосферне повітря надані суб'єктами господарювання
Особливості розгляду заходів, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП	Задля зменшення викидів парникових газів необхідно передбачати комплекс адміністративно-організаційних заходів, які стимулюють зменшення викидів CO ₂ , які включають в себе наступні завдання: - розроблення енергетичних сертифікатів для будівель, які враховуватимуться при

	проведенні капітальних ремонтів, оптимізації схеми теплопостачання, проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи і т. ін.; - уведення у практику так званих «зелених закупівель», коли при проведенні будь-яких закупівель із бюджету населеного пункту, бюджетів комунальних підприємств, бюджетних організацій перевага буде віддаватися разом з іншими критеріями тим організаціям / продукції / обладнанню, які сприятимуть зменшенню викидів CO₂; - дотримання вимог щодо енергоефективності при новому будівництві та під час проведення реконструкцій громадських та житлових будівель; - налагодження роботи діагностичного пункту для контролю викидів транспортних засобів.
--	---

ВПЛИВ РІШЕНЬ ДДП ДПТ НА ЗМІНИ КЛІМАТУ

Елемент	Напря м	Варіант	ознаки
М-	пом'якшення	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	- створення системи ефективних озелених територій; - максимально можлива оптимізація руху транспорту, системи його маневрування; - організація збирання, сортування та вивезення всіх видів відходів; - відмова від використання викопного палива
М+		збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	- збільшення енерго-, ресурсо- та водокористування; - збільшення кількості транспорту, як вантажного, так і індивідуального.
Mt		одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП	- великі витрати матеріальних та енергетичних ресурсів; - масштабні земляні роботи.
A+	адаптація	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	- енергоефективність проєктних будівель, споруд та матеріалів; - розробка заходів, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання ДДП.
A-		зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	- збільшення потреб в усіх видах ресурсів та енергії, в першу чергу електроенергії, води; - збільшення викидів забруднюючих речовин за рахунок функціонування запроєктованих територій.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

Основні ймовірні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, які розглядаються у процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки, включають такі аспекти:

- якість атмосферного повітря (зокрема, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від технологічного обладнання цеху по виробництву паливних брикетів;
- стан ґрунтів (вплив відсутній);
- якість водних ресурсів (не впливає, скиди стічних вод в відкриті водойми відсутні);
- біорізноманіття (на території, ДПТ заповідні зони та ландшафтні парки відсутні);

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля передбачає характеристику можливого впливу на здоров'я населення внаслідок потенційного забруднення компонентів довкілля і зменшення негативного впливу на здоров'я населення внаслідок удосконалення системи поводження з відходами в області.

Таблиця 6.1 – Опис наслідків планованої діяльності на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Наслідки від реалізація планованої діяльності:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел	+			
3.	Погіршення якості атмосферного повітря			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів			+	
Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів	+			
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів			+	
19.	Збільшення кількості відходів	+			
20.	Спорудження еколого- небезпечних об'єктів поводження з відходами			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+	
Земельні ресурси					

22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару	+			
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+		
27.	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями ДДП та цілями місцевих громад			+	
Біорізноманіття та рекреаційні зони					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			+	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'яток природи тощо)			+	
Населення та інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого не відновлюваного ресурсу			+	

47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+	

Ймовірний вплив на компоненти довкілля:

В процесі проведення будівельних робіт буде відбуватися тимчасовий вплив на навколишнє середовище (атмосферне повітря, водне середовище, ґрунти, рослинний та тваринний світ):

- Вплив на атмосферне повітря пов'язаний із забрудненням повітряного басейну пилом і продуктами спалювання пального при роботі будівельної техніки та автотранспорту, при проведенні зварювальних та фарбувальних робіт.
- Негативний вплив на земельні ресурси пов'язаний з порушенням ґрунтового покриву будівельною технікою, можливим забрудненням ґрунтів будівельним сміттям і паливо-мастильними матеріалами.
- Вплив на поверхневі та підземні води можливий при аварійних проливах палива працюючими механізмами.
- Вплив на рослинний та тваринний світ можливий при знесенні під час будівництва дерев та кущів.

Серед джерел негативного впливу на навколишнє середовище при експлуатації об'єкта планованої діяльності можливі наступні:

- на геологічне середовище – не впливає, будівництво здійснюється відповідно до результатів інженерно-геологічних досліджень, виконуються всі необхідні підготовчі та попереджувальні роботи. Виконуються заходи по технічній експлуатації об'єкта;
- на повітряне середовище – джерелами утворення шкідливих речовин є автотранспорт.
- фізичні фактори – джерела вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики на об'єкті відсутні.
- на водні об'єкти – не впливає, скиди стічних вод в відкриті водойми відсутні.
- на ґрунти – не впливає, верхній родючий шар ґрунту знімається і в подальшому буде використовуватись на ділянках озеленення, після закінчення будівництва виконується комплексний благоустрій території.
- на тваринний і рослинний світ – не впливає. На території, що відведена під забудову заповідні зони та ландшафтні парки відсутні. Після закінчення будівельних робіт територія озеленяється та упорядковується.
- на соціальне середовище – позитивний, створення робочих місць.

Вплив під час експлуатації буде носити тривалий характер – протягом усього періоду експлуатації об'єкта.

Аварійна ситуація пов'язана з виникненням пожежі може призвести до забруднення повітряного середовища, загибелі людей. Серед забруднюючих речовин, що можуть виділятися під час пожежі будуть продукти згоряння. Вплив буде носити тимчасовий характер.

Узагальнені результати процедури оцінки проєкту «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси»:

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Територія розробки детального плану	-1/П/ДС М	0	0	0	0	0	0
ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення						
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.						
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.						
0	Немає впливу.						
+ 1	Помірний позитивний вплив.						
+ 2	Значний позитивний вплив.						
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.						
П/Нп	Прямий / Непрямий						
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)						
М/Р	Місцевий / Регіональний						
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний						

В основу проєктування покладені такі основні принципи:

- збереження і раціональне використання природних ресурсів;
- дотримання нормативів допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище;
- дотримання протипожежних та санітарних норм.

Згідно з «Методичними рекомендаціями із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Кумулятивні наслідки – розвиток негативних процесів через нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Ймовірність того, що реалізація проєктних рішень детального плану призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності будуть мати значний сумарний негативний вплив на довкілля, – є незначною. Це пов'язане з тим, що всі види впливів на навколишнє середовище мають незначну за силою та масштабом дію (незначне збільшення чисельності населення, додаткове енерго- та ресурсоспоживання). Тому наявність та розвиток кумулятивних наслідків малоімовірні. Для стовідсоткового виявлення кумулятивних наслідків необхідно проводити постійний контроль за якістю ґрунту, харчових продуктів місцевого виробництва, питної води тощо.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) при реалізації рішень детального плану, можуть виникати негативні наслідки у вигляді утворення відходів,

надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря, утворення зворотних вод. Можливо, потрібно буде проводити видалення зелених насаджень, зняття і складування поверхневого шару ґрунту. Проте всі ці впливи відносяться до тимчасових і не стануть причиною суттєвого довгострокового погіршення екологічної рівноваги екосистем населеного пункту.

До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів в процесі експлуатації об'єкту. Непостійними довгостроковими впливами є роботи, пов'язані з будівництвом об'єктів, консервацією, припиненням їх існування, перепрофілюванням, заміною обладнання та устаткування, модернізацією тощо.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Аналіз впливу на довкілля при виконанні будівельних робіт та провадження планованої діяльності після впровадження заходів проекту, показав, що значний негативний вплив на довкілля не передбачається.

На основі аналізу виконаного в СЕО, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, запропоновано низку заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації.

Щодо заходів з освоєння територій, то відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», організацію реалізації рішень детального плану має здійснювати спеціально уповноважений орган місцевої влади, основною функцією якого є контроль за виконанням рішень детального плану територій.

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Щодо охорони атмосферного повітря рекомендовано виконати комплекс заходів:

- інтенсивне озеленення та упорядкування санітарно-захисної зони;
- розширення зелених смуг для зниження ступеню пилового забруднення;
- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Щодо охорони водного басейну:

- улаштування відповідних споруд (водостоки, перепуски, акведуки тощо) для організованого відведення поверхневого стоку під час будівництва і експлуатації об'єкта проекрованої діяльності;
- здійснення передбачених Водним Кодексом водоохоронних заходів на підприємствах.

Заходи щодо охорони ґрунтів:

- 100 % охоплення території санітарною очисткою;
- реалізація програми роздільного збору відходів.

Щодо фізичних факторів впливу на навколишнє середовище (шум):

- забезпечення нормативного санітарно-гігієнічного стану прилеглих до вулиць територій забезпечується переважно за рахунок створення придорожніх захисних зелених насаджень та дотримання правил землекористування в межах захисних смуг доріг та дотримання санітарних розривів згідно ДБН Б.2.2-12:2019.

Ландшафтно-планувальні заходи:

- озеленення і благоустрій території;
- формування санітарних розривів виробничих та комунальних об'єктів.

Щодо санітарного очищення території:

- забезпечення повного збору, вивозу та своєчасного видалення всіх видів відходів;
- визначення місць розміщення та облаштування майданчиків для організованого збору

ТПВ;

- поетапне впровадження роздільного збирання побутових відходів, а також інших заходів, що спрямовані на зменшення обсягів вивозу і захоронення відходів.

Щодо територій та об'єктів ПЗФ.

Проектом передбачається максимально зберегти існуючі зелені насадження. Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні. Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкту планової діяльності не прогнозується.

Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не відмічено

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень детального плану, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану територій є його відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері містобудування та охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз проекту містобудівної документації щодо існуючої екологічної ситуації, а саме:

- здійснено аналіз на регіональному та місцевому рівнях природних умов території населеного пункту в проектних межах, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;

- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;

- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;

5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту детального плану;

6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту детального плану.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та сталого розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

У контексті стратегічної екологічної оцінки детального плану територій були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище:

Альтернатива 1 «Максимально сприятливий сценарій» – Затвердження детального плану території	
Переваги	Недоліки
Розроблення, прийняття та реалізація проєкту ДПТ створює сприятливі умови та перспективи містобудівного освоєння території, благоустрою території, прокладку інженерних мереж тощо, визначення майбутніх потреб переважних напрямів використання території проєктування; визначення територій, що мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання, а також належна та ефективна функціонально-планувальна організація території проєктування з урахуванням існуючих та перспективних планувальних обмежень	В результаті реалізації проєктних рішень детального плану, збільшується кількість забруднюючих речовин в атмосферне повітря у зв'язку із збільшенням джерел викидів, збільшення обсягів відходів, що утворюються в результаті здійснення виробничої діяльності, збільшення обсягів водопостачання та водовідведення.
Альтернатива 2 «Нульовий сценарій» - Відмова від затвердження детального плану території	
Переваги	Недоліки
Не виникатиме необхідність розроблення подальших проєктних рішень, документацій тощо.	За умови незатвердження детального плану території ставиться під загрозу впорядкування території та формування вимог до забудови на даній ділянці відповідно до діючих санітарних та будівельних норм і правил, ставиться під загрозу раціональне використання території проєктування з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, а також збереження навколишнього природного середовища шляхом визначення меж зон та підзон із дотриманням містобудівних регламентів, обумовлених планувальними обмеженнями згідно з природоохоронними вимогами, вимогами охорони здоров'я, інженерно-геологічними умовами та архітектурно-композиційними й планувальними критеріями. Відсутність функціонального зонування території, виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території найбільш ймовірно призведе до подальшого неефективного використання земельних ресурсів.
Альтернатива 3 - Територіальна альтернатива	
Переваги	Недоліки
Земельна ділянка, що розглядається детальним плану має вигідне положення при якому забезпечуються всі планувальні обмеження	Спричинить більший тиск на навколишнє природне середовище, у зв'язку із більшим будівельним об'ємом. Не дотриманні санітарно-екологічні та містобудівні вимоги подальшого функціонування території

Під час стратегічної екологічної оцінки був використаний аналіз слабких та сильних сторін проєкту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянкою розміщення планованої діяльності, включаючи характеристику поверхневих

водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища; розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища; оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;

- розглянуто можливі наслідки від аварійних ситуацій;
- особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності.

Серед ускладнень, що будуть виявлені під час проведення процедури стратегічної екологічної оцінки, можна виділити наступне:

- відсутність офіційних статистичних даних щодо стану здоров'я населення окремо по населеному пункту;
- обмежений рівень сприяння обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в наданні вихідних даних для виконання стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

Основним ускладненням в роботі була недостатність вихідної інформації щодо стану навколишнього природного середовища місцевості, що розглядається детальним планом.

Під час підготовки Звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище проектних рішень генерального плану, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Отже, на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Згідно з проведеним аналізом прогнозованого впливу на довкілля, визначено, що під час погодження проекту «Детальний план території в межах вулиць Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану, Тараскова в м. Черкаси» з метою реалізації проектних заходів та завдань негативний вплив на довкілля не передбачається.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього періоду виконання проектних рішень містобудівної документації.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;
- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дає можливість отримати інформацію про реалізацію проектних рішень;
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами виконавчої влади;
- перевірки того, що проектні рішення виконуються відповідно до ухваленого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Відповідно до вимог Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272, Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на власному офіційному веб-сайті заходи, передбачені для здійснення моніторингу, і письмово повідомляє про це Міндовкілля.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони довкілля для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення:

- стан виконання проектних рішень шляхом порівняння фактично отриманих значень індикаторів оцінки результативності та їх прогностичних значень;
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових мало- та безвідходних технологій на промислових підприємствах, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії, тощо);
- зменшення/збільшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними та пересувними джерелами забруднення;
- зменшення/збільшення площі озеленення території громади;
- зменшення/збільшення територій та об'єктів ПЗФ, на яких реалізовано заходи зі збереження об'єктів природно-заповідного фонду.

З метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково

обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних управлінських рішень в Україні створена система державного моніторингу навколишнього природного середовища. Спостереження за станом навколишнього природного середовища, рівнем його забруднення здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, іншими спеціально уповноваженими державними органами, а також підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану навколишнього природного середовища.

У відповідності до вимог Відповідно до вимог Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля буде:

- здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані і/або узагальнену інформацію для її комплексного оброблення (з цією метою між суб'єктами системи моніторингу та постачальником інформації буде укладено відповідну угоду);

- розробить та узгодить в установленому порядку плани здійснення заходів з метою спостереження за станом екологічно небезпечного об'єкта, запобігання екологічно небезпечній виробничій, господарській та іншій діяльності.

Моніторинг у сфері охорони атмосферного повітря

Моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря проводиться з метою отримання, збирання, оброблення, збереження та аналізу інформації про рівень забруднення атмосферного повітря, оцінки та прогнозування його змін і ступеня небезпечності та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень у галузі охорони атмосферного повітря.

1. Контроль за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі на межі СЗЗ.

2. Контроль рівня шуму на межі СЗЗ.

Моніторинг у сфері поводження з відходами

Вплив від здійснення операцій у сфері поводження з відходами:

1. Визначення складу і властивостей відходів, що утворюються, а також ступінь небезпечності відходів для навколишнього середовища та здоров'я людини відповідно Закону України «Про управління відходами».

2. Забезпечення належного збирання, сортування, перевезення та передачі відходів, утворених від планованої діяльності, згідно чинного законодавства для зберігання, оброблення, перероблення, утилізації, видалення та захоронення, а також дотримання правил і вимог екологічної безпеки при поводженні з відходами.

3. Проведення постійного первинного обліку відходів щодо операцій у сфері поводження з відходами.

4. Призначити відповідальну особу у сфера поводження з відходами на підприємстві.

Таблиця 9.1 - План моніторингу за станом навколишнього середовища

Об'єкт моніторингу	Параметр, що підлягає моніторингу	Найменування речовин, що підлягають моніторингу	Періодичність	Хто проводить моніторинг	Індикатори результативності
1	2	3	4	5	6
Повітря	Якість атмосферного повітря в межах санітарно захисної зони	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом, Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂]), Оксид вуглецю	1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних речовин ДСП 201-97
Відходи	Місця тимчасового зберігання	-	Не рідше 1 разу на 2 дні	Керівник відповідного підрозділу або інша відповідальна особа	Умови зберігання відходів мають відповідати

	відходів			призначена наказом директора підприємства	вимогам ЗУ «Про управління відходами»
			1 раз на 2 тижні	Відповідальна особа призначена наказом директора підприємства	
			Відповідно до плану перевірок / позапланово	Представники Держпродспоживслужби, Державної екологічної інспекції, представники органів місцевого само- врядування та місцевих громадських організацій	
Шум	На межі житлової забудови		Щоразу за пот- ребою	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Відповідність нормативам, що зазначені в Наказі № 173 МОЗ України від 19.09.1996 р.
Земельні ресурси	Санітарно- гігієнічний стан ґрунтів		постійно	Відповідальна особа	Дотримання вимог санітарно- гігієнічного законодавства
Водні ресурси	Контроль якості стічних вод на випуску з очисних споруд		2 рази на рік/ раз на 3 місяці	Відповідальна особа	Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово- комунального господарства України від 01.12.2017р. № 316
Природоохоронні території та об'єкти	Якість атмосферного повітря, ґрунтів на межі з об'єктами ПЗФ		1 раз на рік	Атестована лабораторія відповідно до укладеного договору	Дотримання вимог санітарно- гігієнічного законодавства
Благоустрій	Показник щодо озеленення території		постійно	Відповідальна особа	Наказ МОЗ від 19.06.1996 № 173

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Враховуючи місце розташування населеного пункту та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень детального плану для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ

Детальний план є містобудівною документацією місцевого рівня, яка визначає функціональне призначення, параметри забудови земельної ділянки з метою розміщення об'єкту будівництва, формування принципів планувальної організації забудови, уточнення в більш крупному масштабі положень схеми планування території району, визначення планувальних обмежень використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, формування пропозицій щодо можливого розташування об'єкту в межах однієї проектною територією із дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, заходів щодо реалізації

містобудівної політики розвитку території району, згідно п.4.1. ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території», визначення містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

Детальним планом території розглядається можливість розміщення на території кварталу, утвореного вулицями Руставі, Прикордонника Лазаренка, Героїв Майдану та Тараскова Південно-Західного мікрорайону Соснівського району міста Черкаси, нових багатоквартирних будинків, об'єктів комерційного призначення, об'єктів захисту цивільного населення у надзвичайних ситуаціях та/або об'єктів подвійного призначення, влаштування рекреації та майданчиків для занять спортом і вихову домашніх тварин, оптимізації об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, враховуючи принципи інклюзії в усіх сферах життєдіяльності людини визначеного кварталу проєктування.

Ймовірний вплив на компоненти довкілля:

В процесі проведення будівельних робіт буде відбуватися тимчасовий вплив на навколишнє середовище (атмосферне повітря, водне середовище, ґрунти, рослинний та тваринний світ):

- Вплив на атмосферне повітря пов'язаний із забрудненням повітряного басейну пилом і продуктами спалювання пального при роботі будівельної техніки та автотранспорту, при проведенні зварювальних та фарбувальних робіт.

- Негативний вплив на земельні ресурси пов'язаний з порушенням ґрунтового покриву будівельною технікою, можливим забрудненням ґрунтів будівельним сміттям і паливо-мастильними матеріалами.

- Вплив на поверхневі та підземні води можливий при аварійних проливах палива працюючими механізмами.

- Вплив на рослинний та тваринний світ можливий при знесенні під час будівництва дерев та кущів.

Серед джерел негативного впливу на навколишнє середовище при експлуатації об'єкта планованої діяльності можливі наступні:

- на геологічне середовище – не впливає, будівництво здійснюється відповідно до результатів інженерно-геологічних досліджень, виконуються всі необхідні підготовчі та попереджувальні роботи. Виконуються заходи по технічній експлуатації об'єкта;

- на повітряне середовище – джерелами утворення шкідливих речовин є автотранспорт.

- фізичні фактори – джерела вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики на об'єкті відсутні.

- на водні об'єкти – не впливає, скиди стічних вод в відкриті водойми відсутні.

- на ґрунти – не впливає, верхній родючий шар ґрунту знімається і в подальшому буде використовуватись на ділянках озеленення, після закінчення будівництва виконується комплексний благоустрій території.

- на тваринний і рослинний світ – не впливає. На території, що відведена під забудову заповідні зони та ландшафтні парки відсутні. Після закінчення будівельних робіт територія озеленяється та упорядковується.

- на соціальне середовище – позитивний, створення робочих місць.

Вплив під час експлуатації буде носити тривалий характер – протягом усього періоду експлуатації об'єкта.

Аварійна ситуація пов'язана з виникненням пожежі може призвести до забруднення повітряного середовища, загибелі людей. Серед забруднюючих речовин, що можуть виділятися під час пожежі будуть продукти згоряння. Вплив буде носити тимчасовий характер.

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення відсутні, оскільки ДПТ розглядається тільки на територію однієї адміністративно - територіальної одиниці.

У зоні впливу об'єкту в процесі господарської діяльності відсутні території, що охороняються (об'єкти що внесені до державного та місцевого реєстру чи кадастру природно — заповідного фонду) та відсутні природні території, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів з статусом ПЗФ.

Остаточний вплив на навколишнє середовище у цілому буде знаходитися у межах, що регламентуються вимогами діючого природоохоронного законодавства України.

Все вищевикладене, свідчить про незначний вплив реалізації ДПТ на стан оточуючого природного та соціального середовища. Враховуючи прийнятний вплив на об'єкти навколишнього середовища, дотримання екологічних та санітарно-гігієнічних нормативів, а також по сукупності усіх інших факторів, які пов'язані з планованою діяльністю, слідує, що негативних соціально-економічних процесів у навколишньому природному середовищі району розміщення об'єкту не виникне.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля».
3. Земельний кодекс України.
4. Водний кодекс України.
5. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
6. Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Черкаській області;
7. Екологічний паспорт Черкаської області;
8. Статистичні дані Головного управління статистики у Черкаській області.
9. Статистичні дані Державного агентства водних ресурсів
10. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник./ Г.Б.Марушевський. -К: Проект РЕОП, 2015.-95с.
11. Протокол про с стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. - [Електронний ресурс].
12. Хотулева М.В.Стратегическая экологическа оценка для развития регіонального и муниципального планирования: пособие для практиков/ М.В.Хотулева, Е.В.Пивцакова, В.Н.Виниченко и др.). - М.:Эколайн, 2006. - 61с.